

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Aleny Poláčkovej PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľa: **Ing. A. S.**, bytom M., V., zastúpený advokátom JUDr. J. K., Advokátska kancelária M., S., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad M., S., M.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 17. apríla 2007 č. 2007/0760-KNO, o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp 12 /2007-40 zo dňa 5. februára 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp 12 /2007-40 zo dňa 5. februára 2008 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia zrušil a vec vrátil správne orgánu na ďalšie konanie. Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 5.560,- Sk, ktoré zaviazal odporcu zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku do rúk jeho právneho zástupcu.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho mal preukázané, že v danej veci žalovaný správny orgán rozhodol tak, že navrhovateľ ako žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 1 písm. a/,b/ zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon) a nepriznal mu vlastníctvo a ani právo na náhradu k pozemkovej nehnuteľnosti v kat. úz. M. zapísanej v pozemkovoknižnej vložke č. X., parc. č. X., stavebný pozemok, vo výmere 1560 m² z dôvodu, že uvedený pozemok netvorí poľnohospodársky pôdny fond, ani do neho nepatrí a netvorí ani lesný pôdny fond. Podľa názoru krajského súdu správny orgán v danej veci nevykonával dokazovanie v dostatočnom rozsahu, riadne nezistil skutkový stav veci a nevyporiadal sa so všetkými námietkami navrhovateľa. Konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že žiadaná nehnuteľnosť bola vyvlastnená právnej predchodkyňi navrhovateľa H. S. rozhodnutím MsNV, odbor výstavby, vodného hospodárstva a poľnohospodárstva v M. č. Výst.2044/63 zo dňa 23.9.1963 pre Jednotu Ľudové spotrebné družstvo v M. za účelom výstavby predajne stavebnín, ktorej za vyvlastnenú časť nehnuteľnosti mala byť poskytnutá náhrada za trvalé porasty v sume 967,42 Kčs a náhrada v náhradnom pozemku; právna predchodkyňa navrhovateľa nadobudla nehnuteľnosť v celosti titulom kúpy od R. L. a z tejto kúpnej zmluvy vyplýva, že predmetom kúpy bola nehnuteľnosť zapísaná v pozemkovej knihe kat. úz. M. vl. č. X. ako parc. č. X. v polovici z B/8, ktorej podľa vložkárskeho plánu zodpovedá vložka č. X. katastrálneho parcelného čísla X. vo výmere 28á 89m² a podľa tejto kúpno-predajnej zmluvy bolo vložené vlastnícke právo právnej predchodkyne navrhovateľa a hoci predmetom kúpy bola roľa, do pozemkovej knihy bola parcela zapísaná ako stavebný pozemok. Poukázal na to, že doteraz neboli vykonané žiadne dôkazy na odstránenie rozporu medzi obsahom kúpnej zmluvy a zápisom v pozemkovej knihe. Krajský súd na základe zistených skutkových okolností dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, ale aj z nedostatočne zisteného skutkového stavu, z ktorých dôvodov preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil správny orgán na ďalšie konanie v zmysle § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250j ods. 2.

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2. Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením advokátom, pretože bol v konaní úspešný.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal odporca žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že podľa jeho názoru údaje katastra sú záväzné, pokiaľ sa nepreukáže opak a v danej veci zápis v pozemkovej knihe bol vykonaný v roku 1951, pričom pozemková kniha žiadaný pozemok eviduje ako stavebný pozemok, ako aj, že skúmanie správnosti zápisov v pozemkovej knihe je nad rámec reštitučného konania a túto skutočnosť účastníci v správnom konaní ani nenamietali. Konštatoval, že v reštitučnom konaní postupoval v intenciách § 1 reštitučného zákona v spojení s usmerneniami nadriadených orgánov a to konkrétne s listom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky zo dňa 10.5.2005 č. 17403/2005.

Navrhovateľ sa na odvolanie odporcu nevyjadril odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach odvolania a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odporca považoval rozsudok súdu prvého stupňa a postup, ktorý mu predchádzal za nezákonný predovšetkým z dôvodu, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec v zmysle § 1 reštitučného zákona a v tejto súvislosti nesprávne posúdil povinnosť správneho orgánu vykonať dokazovanie pre zistenie skutkových okolností podriadených aplikácii uvedenej právnej normy.

Odvolací súd, ktorý je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 212 ods. 1, preskúmal zákonnosť napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a postup, ktorý mu predchádzal v rozsahu námietok odporcu uvedených v odvolaní.

Podľa § 1 písm. a/, b/ reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. (zákon č. 229/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, lesný pôdny fond.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2, ako aj že **žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3**, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004) a **žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1** ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov

konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie (§ 32 Správneho poriadku).

Podľa § 3 ods. 1, 2, 3, 4 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prietáhov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Správny orgán v danej veci nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si nežadovánil dostatok skutkových podkladov, vo veci nezistil skutočný stav, a preto jeho právny názor bol predčasny, z ktorých dôvodov boli splnené zákonné podmienky pre zrušenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa a vrátenie veci mu na ďalšie konanie podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovateľ, ako oprávnená osoba si dňa 10.12.2004 uplatnil na Pozemkovom úrade v M. v zmysle reštitučného zákona nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku vedeného kat. úz. M., ktorý bol odňatý pôvodnej vlastníčke H. S.. Obvodný pozemkový úrad v M. preskúmaným

rozhodnutím vyslovil, že navrhovateľ nesplnil zákonné podmienky § 1 písm. a/, b/ reštitučného zákona a nepriznal mu vlastníctvo k žiadanému pozemku, ani právo na náhradu, pretože mal na základe skutkových okolností preukázané, že žiadaná nehnuteľnosť v čase prechodu vlastníckeho práva na štát alebo inú právnickú osobu mala charakter stavebného pozemku. Navrhovateľ v opravnom prostriedku proti tomuto rozhodnutiu namietal skutočnosť, že žiadaný pozemok nemohol v čase vyvlastnenia mať charakter stavebného pozemku, pretože v čase vyvlastnenia tvorila časť parcely, o ktorej sa jedná roľu, za postavenou nehnuteľnosťou s číslom parcely X. a súčasne vo vyvlastňovacích spisoch boli určené aj náhrady za ovocné stromy vysadené v záhrade. Z výpisu pozemkovo knižnej vložky č. X. kat. úz. M. vyplýva, že v prospech právneho predchodcu navrhovateľa H. S. bolo zapísané vlastníctvo k parc. č. X., stavebný pozemok vo výmere 2890m² na základe kúpno–predajnej zmluvy zo dňa 18. a 26. júna 1951.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa správny orgán v danej veci si pre svoje rozhodnutie nežadovávajúci dostatok skutkových podkladov, vo veci nezistil skutočný stav a preto jeho právny záver bol predčasný. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že navrhovateľ si uplatnil reštitučný nárok na žiadaný pozemok v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, avšak doposiaľ spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti nebol preukázaný charakter žiadaného pozemku. Zápis do pozemkovej knihy vl. č. X. kat. úz. M. sa vykonal v roku 1951, teda v čase, keď zápis do pozemkovej knihy nemal už konštitutívny charakter, ale len deklaroval tam zapísané skutočnosti. Samotný odporca v odvolaní potvrdil, že zápisy v katastri sú záväzné, pokiaľ sa nepreukáže inak. Zo skutkových okolností zistených na základe vykonaného dokazovania v správnom konaní vyplýva rozpor medzi skutočnosťami tvrdenými navrhovateľom a zápisom v pozemkovej knihe, ktorému doposiaľ správny orgán nevenoval náležitú pozornosť a na odstránenie tohto rozporu nevykonal dokazovanie.

Z uvedených dôvodov v danej veci bol správny právny záver súdu prvého stupňa, že žalovaný správny orgán nevykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu a preto je jeho právny názor, že navrhovateľ nesplnil zákonné podmienky § 1 písm. a/, b/ reštitučného zákona, predčasný.

Povinnosťou správneho orgánu bude doplniť dokazovanie v intenciách názoru súdu prvého stupňa, uvedených v napadnutom rozsudku, v súčinnosti s účastníkmi správneho

konania. Pokiaľ navrhovateľ v konaní tvrdil, že splnil zákonné podmienky v zmysle ustanovení reštitučného zákona, bude aj jeho povinnosťou podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku predložiť správne orgánu alebo mu navrhnúť také dôkazy, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti, jeho tvrdenie potvrdzovali. Správny orgán postupujúci podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku je povinný zistiť skutočný stav vo veci, pričom nie je viazaný len návrhmi účastníkov, ale aj sám z úradnej povinnosti je povinný si zadovážiť také dôkazy, aby jeho rozhodnutie bolo v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi a vychádzalo so spoľahlivo zisteného skutkového stavu v zmysle § 46 Správneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 4 O.s.p. v spojení s § 246c a s § 219 potvrdil.

Odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal v zmysle § 246c O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1, pretože si ich náhradu neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. októbra 2008

Za správnosť vyhotovenia: Ľubica Kavivanovová

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu